

MÚLTUNK EMLÉKEI ROVAT

VÁRADI IMRE – EGY VEZÉRIGAZGATÓ KALANDOS ÉLETE VALÓBAN ELHAGYTA A FELESÉGÉT, ÉS MEGSZÖKTETTE A SZOBALÁNYT?

Horváth Gyula – Tamás Gábor

Kulcsszavak: biztosítástörténet

Keywords: insurance history

JEL: G22

DOI: 10.18530/BK.2026.1-2.X

<http://dx.doi.org/10.18530/BK.2026.1-2.X>

forrás: *Nekrológ. Filatéliai Szemle* 1966. (16. évf.) 6. 2.

Váradi Imre alakja mára jobbra feledésbe merült, pedig pályafutása a magyar biztosítástörténet érdekes színfoltja, ezért életútját érdemes röviden áttekinteni. 1899-ben született Budapesten. Pályáját Szekszárdon kezdte, mint a Futura Áruforgalmi Rt. helyi kirendeltségének főkönyvelője.¹ 1921-ben a Magyar–Francia Biztosító Részvénytársaság szekszárdi fiókjánál dolgozott titkári pozícióban.² A fiók a következő évben vezérügynökség lett, ami elsősorban a kockázatvállalás terén nagyobb önállóságot jelentett.³ A bizalmat jelezte, hogy 1923-ban cégjegyzői kinevezést kapott.⁴ Ezt követően rövid ideig a Dombóvári Kereskedelmi Banknál dolgozott. Hamar visszatért azonban a biztosítási szakmába, visszakapta addigi posztját a Magyar–Franciánál.⁵ 1927-től már az Anker Biztosító magyarországi vezérképviselőségének osztályvezetője és cégvezetője volt.⁶ Ekkor még csak 28 éves, ami akkoriban (is) a pozícióhoz képest kifejezetten fiatal kornak számított.

Ebben az évben robbant ki egy botrány körülötte. Az *Új Nemzedék* és a *Mai Nap* című lapok szenzációhajhász tudósításai szerint Váradi Dombóváron pénzügyi visszaélésekbe keveredett, emiatt kénytelen volt onnan távozni, az Ankerben hasonló gyanú alapján pedig felfüggesztették állásából. A cikkek szerint – bár felesége és két gyermeke volt – szerelmi viszonyba keveredett egy, az Anker-házban szolgáló szobalánnyal. Azzal is megvádolták, hogy tiszti egyenruha jogosulatlan viselése miatt eljárás indult ellene.⁷ Az egyik lap szerint ráadásul megszökött felesége elől Bécsbe a szobalánnyal, miközben itt hagyott családjá „... az éhhalállal néz farkasszemet”.⁸ Azt sejteti továbbá a cikk, hogy nem is biztos, hogy

Váradi Imrének hívják. A *Mai Nap* folytatta a támadássorozatot. A következő napon azt is megtudhatták az olvasók, hogy Váradi osztályán a bécsi központ revizorai vizsgálódnak, ellene politikai bűncselekmények miatt is körözést adtak ki, és míg a feleség és a gyerekek továbbra is éheznek, Váradi Bécsből fenyegető leveleket írogat kollégáinak.⁹ Szűk két hét múlva újabb szívszorító cikk jelent meg az éhező feleségről.¹⁰ Az ügy fordulatát jelezte, hogy két nappal később megjelent Váradi ügyvédjének cáfolata, miszerint a köztörvényes és politikai vádakból egy szó sem igaz, „...az egész hajsza mögött családi differenciák és egy oly érdekeltség húzódik meg, amelynek igen jelentős anyagi érdeke kívánja meg, hogy Váradi megbízhatósága és szavahihetősége kétséges legyen...”.¹¹ Ma már tudjuk, hogy a politikai vádakban talán mégis volt valami, mert később hősi Tanácsköztársasági Emlékérmeket kapott. (Az emlékérmeket 1959-ben osztották, nem tudjuk, hogy Váradi milyen tevékenysége alapján kapta meg.)¹² Június 18-án aztán a lap bevallotta, hogy felültették, és Váradi „spontán rehabilitálta”. Váradi valójában diszkreditálni próbálták, mivel az Ankerhez kapcsolódó (a lapokban nem részletezett) jogi eljárásban tervezték tanúként felléptetni.¹³ Váradi először beperelte a két érintett újságírókat, akik 100–100 pengő pénzbüntetés kaptak.¹⁴ Váradi ezután – némileg meglepő módon – nem a *Mai Napot*, hanem a csak egy cikket közlő *Új Nemzedék*et perelte be. A bíróság végül el is ítélte a lap főszerkesztőjét és kiadóját sajtóvétség miatt.¹⁵

Ezek a cégek 1949–1952 között, a legkeményebb sztálini gazdaságirányítás körülményei között konkurensei voltak az akkor már majdnem monopolpozíciójú Állami Biztosítónak.

Váradi pályája így folytatódhatott. 1929-ben cégvezető lett, 1936-ben igazgatóhelyettesé nevezték ki,¹⁶ majd miután az Anker megszerezte a Turul részvénytöbbségét, ott is pozíciót kapott. Közben részt vett a biztosítási tisztviselők érdekvédelmi szervezetének megalapításában.¹⁷ 1940-ben váratlanul távozott a cégtől.¹⁸ A leváltás mögött a sajtó szerint a zsidótörvények látszólagos végrehajtása állt. Bár Váradi maga evangélikus volt, de azzal vádolták, hogy segített kijátszani azt a rendelkezést, hogy a zsidónak minősített munkavállalók aránya nem haladhatta meg a 12 százalékot.¹⁹ Nem sokáig volt azonban munkanélküli: 1941-ben a Magyar–hollandi Biztosító szerződtette szervezési feladatokra.²⁰ A háború után belépett a kommunista pártba, majd 1946. október 22-én lett a Turul vezérigazgatója.²¹ A Turul tíz másik német (osztrák) érdekeltségű biztosítóval együtt még abban az évben szovjet tulajdonba került. Ez része volt a potsdami értekezleten eldöntött német háborús jóvátételnek. A szovjetek az állományokat a Turulban egyesítették, majd nevét Keleteurópai Biztosítóra változtatták. Váradi pozícióját vezérigazgatóként és az igazgatóság egyetlen magyar tagjaként a szovjet időszakban is végig megtartotta. Emellett az ugyancsak szovjet tulajdonba került Európai Áru- és Podgyászbiztosítóban alelnöki posztot kapott, amit ugyancsak 1952-ig töltött be. Gazdaságtörténeti érdekesség, hogy ezek a cégek 1949–1952 között, a legkeményebb sztálini gazdaságirányítás körülményei között konkurensei vol-

tak az akkor már majdnem monopolpozíciójú Állami Biztosítónak.²² 1948-ban – eléggé meglepő módon, egy konkurens cég vezetőjeként – az Első Magyar Általános Biztosító igazgatóságába is bekerült, de a cég hamarosan megszűnt, állománya pedig az Állami Biztosítóhoz került. 1952-ben a szovjet cégeket a magyar állam megvásárolta, állományukat beolvasztotta az ÁB-ba. Azt nem tudjuk, hogy a személyi állományból hány főt vettek át, de Váradi feltételezhetően köztük volt. Az 1952–1957 közötti időszakról nincs információnk, de 1957 után az Állami Biztosító budapesti főigazgatóságát vezette. 1960-ban egyik szerzője és szerkesztője volt a korszak összefoglaló biztosítási szakkönyvének.²³ 1962-ben vonult nyugdíjba.²⁴ Már 1949-ben elindult egy másik karrierje is, alelnöke lett a magyar bélyeggyűjtők szövetségének.²⁵ 1952 után kétszer is betöltötte a MABÉOSZ elnöki posztját, közben alelnök is volt, végül haláláig ügyvezető társelnök.²⁶ Nemzetközi szerepet is vitt, a Filatelisták Újságírók Nemzetközi Szövetségének alelnöki posztját töltötte be. 1958-ban kitüntették a Szocialista Munkáért Érdeméremmel, mert, ahogy a Népszabadság fogalmazott: „...a korrupció vezetőinek letartóztatása után magára maradt Filateliánál «második műszakban» hónapokon át derekas társadalmi munkát végzett.”²⁷ Az említett korrupciós ügy a Filatelia vállalat vezérigazgatójának, Szentpáli Bélának és 43 vádlott-társának bélyegcsempészi vádja volt.²⁸ Váradinak nagy szerepe volt az 1961-es budapesti bélyegkiállítás megszervezésében, ezért még egyszer megkapta a Szocialista Munkáért Érdeméremet. 1966. május 5-én hunyt el.

HIVATKOZÁSOK

¹Tolnamegyei Újság 1921. augusztus 13. 3.

²Tolnamegyei Újság 1921. július 2. 5.

³Tolnamegyei Újság. 1922. december 22. 3.

⁴Pécsi Tőzsde. 1923. december 29. 3.

⁵Tolnamegyei Újság. 1924. június 28. 4.

⁶Biztosítási és Közgazdasági Lapok. 1927. (XX) 11. 4.

⁷Visszaélés miatt körözik az Anker Biztosító volt cégvezetőjét. Új Nemzedék. 1927. június 2.

⁸Megszökött Budapestről az Anker-biztosító egyik cégvezetője, akinek gyanús személye és múltja után detektívek kutatnak. Mai Nap. 1927. június 2.

⁹Bécsből fenyegető leveleket küldözget az Anker Biztosító megszökött cégvezetője. Mai Nap. 1927. június 3. 5.

¹⁰A szobalánnyal megszökött Anker-tisztviselő felesége nyomorban tengődik gyermekeivel. Mai Nap. 1927. június 14. 5.

¹¹Helyreigazító nyilatkozat. Mai Nap. 1927. június 16. 2.

¹²Nekrológ. Filatéliai Szemle. 1966. (16. évf.) 6. 2.

¹³Ártatlanul hurcolták meg Váradi Imrét, az Anker cégvezetőjét, mert a biztosító az ellene indított perben koronatanúnak jelentette be. Mai Nap. 1927. június 18. 4.

¹⁴Mai értéken kb. 120 ezer Ft. Rágalmazásért elítélt hírlapírók. Pesti Hírlap. 1927. október 19.

¹⁵Cím nélkül a bíróság ítéletét közzölték. Új Nemzedék. 1927. november 24. 4.

¹⁶Napihírek. Biztosítási és Közgazdasági Lapok. (42.) 13. 3.

¹⁷Biztosítási tisztviselők szervezkedése. A Tőke. 1931. február 1.

¹⁸Az Anker Biztosító érdekes részvénytranzakciója. Biztosítás és Városgazdaság 1940. október 15. (4. évf.) 10. 83.

¹⁹Waldner Róbert nyugalomba vonul. Új Világ. 1940. november 7. (6. évf.) 45. 1.

²⁰Cím nélkül. Új Világ. 1941. szeptember 18. (7. évf.) 38. 7.

²¹Érdekes személyváltozások vezető vállalatoknál. Pesti Tőzsde. 1946. november 14. 4.

²²A cégek történetét részletesebben ismereti Horváth Gyula 2025: Szovjet biztosítók Magyarországon 1946–1952. Századok. (159. évf.) 6. 1165–1195.

²³Barcza–Csabay–Ormai–Váradi (szerk) 1960: Biztosítás elmélete és gyakorlata. Budapest.

²⁴1949-től vezető szerepet töltött be a magyar filatelisták között, előbb alelnökként, majd elnökként. 1961-ben megkapta a Szocialista Munkáért Érdeméremet, de nem biztosítási tevékenységéért, hanem a bélyeg-világkiállítás szervezéséért. – Magyar Közöny, 1961. december 6. 684.

²⁵Megválasztotta új vezetését a magyar bélyeggyűjtők szövetsége. Világ. 1949. június 28. 3.

²⁶Nekrológ. Filatéliai Szemle. 1966. (16. évf.) 6. 2.

²⁷Akik emberek százait mentették meg a szörnyű katasztrófáktól. Népszabadság. 1958. március 9. 2.

²⁸Nagyszabású bélyegcsempészi ügy a bíróság előtt. Esti Hírlap. 1958. november 4. Az ítéletnek nem bukkantunk nyomára.